

శ్రీరంగరాజుల వారి

ప్రజాసేవ

రాజ్యం
గీత
కాశ్యప

భూమి, యా రోజు...

కె.ఎస్.ఎస్.

ఊరంతా గాలించిన నేమి
 ప్రపంచమంతా అరణ్యమైనట్లు
 నిరాశ మాపుగదా
 కోరినవారలు పేరువసున్నా
 కంటికి దోసి కనసీదే
 నోటికి బేతీడి నడుమకనబడదే
 మేటిగోడయై నిలుచుగదా
 గురులించిన వాడనీ ! ఏరీ

॥ గు ॥

9. ప్రేమే ఇటు పగయై పోయినదా
 ఇటు మాయమగునా నాయాశా
 మటు మాయమగునా నాయాశా ఆశే నిరాశై పోయెగదా
 ఓ నామనసుకనుగొనబాలనో
 నా మేలివలపును చూడనో - చూడనో
 ఆశే నిరాశై పోయెగదా
 మనసారకోరుట నాలోపమా
 ఈ త్యాగము చేయుట నాపాపమా నాపాపమా
 ఆశే నిరాశై పోయెగదా
 సుఖమేలేని బ్రతుకే నాదిగదా
 కడుదీనను హా నేజేగదా నేజేగదా
 ప్రేమేయిటు పగయై పోయినదా
 ఇటు మాయమగునా నాయాశా
 మటు మాయమగునా నాయాశా
 ఆశే నిరాశై పోయెగదా

10. చెప్పదాం - చెప్పదాం
 చెప్పదాం - చెప్పదాం
 కరువుగోడు చెప్పదాం
 ఖనులమనసు చెప్పదాం
 ధనికులకను చెప్పదాం
 ఆకలిమంటలతోదా
 ఆటలాడకూడదంటు

కూటికి గుడ్డుకు నోచక అయ్యో

కూలికి దిగినాడే...ఆ

కూలివచ్చిన కష్టజీవులకే

దాసముచేయున కే

శేదకుయాతన పోదా...ఇల

కనికరమన్న బె లేదా...

13. కడవూపికితో నీవుల

నడవూడే నీవుగుత్తె

ఆకలిమంటలు కోర్వక

హాహాకారాల్ సేయుదు

||క||

ఘానభొంతరాని నింద

భోయన ఏడ్చుచునుంటె

||భూ||

తన్నుతిండి వంటపట్టునా

మీకున్న దన్నో తృప్తికల్గునా

||తి||

అని చెప్పదాం - అనిచెప్పదాం

చెప్పదాం - చెప్పదాం

14. కలనారికి తగినట్టుగా | గానెలలో నింపుకోండి

కుత్తిగ మొయ్యక తినండి | కారకవాలె వరులేరు

మిగిలిన గింజలుదాచక | తగిన ధనకు శేదసాగ

కందుబాల్లోలో నుంచిన || ఆకలి కోడేలేదు

ఆశేదనకన కాదని | చెప్పదాం - చెప్పదాం

చెప్పదాం - చెప్పదాం | చెప్పదాం - చెప్పదాం

చెప్పదాం - చెప్పదాం | కరువునోడు చెప్పదాం

ఘుకుల మనసు చెప్పదాం | ధనికులకను విప్పదాం

ఆకలిమంటలతోడా | ఆటలాడ కూడదంటూ

చెప్పదాం - చెప్పదాం | చెప్పదాం - చెప్పదాం

ఆకలిమంటలు రగులుచు | ఆబీలముగ జ్వలించి

ప్రజ్వలించి ప్రజ్వలించి | భగ్గుభగ్గుమని మండుచు

మన్నుమిన్ను అనిమాడక | అన్నిటి నీకబళిస్తూ

మిమ్మువిడిచి వెళ్ళినందురా | మీసోమ్ము మిమ్ముకాచునందురా

అనిచెప్పదాం - చెప్పదాం | చెప్పదాం - చెప్పదాం

★ పాత్రదారులు ★

లక్ష్మీరాజ్యం	♦	రత్నమ్మ
గిరిజ	♦	పద్మావతి
కాశ్యప్	♦	రామారావు
రఘుపతిరావు	♦	శేఖరమ్
రామశేషయ్య	♦	గోపన్న
(శ్రీ)రామూర్తి	♦	జగన్నాథం
డాక్టరు శివరామక్రిష్ణయ్య	♦	ఘణిధూషణరావు
రాఘవాచారి	♦	నారాయణ
రాము	♦	గోపి
నెహ్రూ	♦	చిన్నశ్రీధర్
లక్ష్మణ	♦	పెద్దశ్రీధర్
కల్యాణము	♦	పెద్దతమ్ము
శాయి	♦	చిన్నగోపి
వరదరాజు	♦	(చిన్న) తమ్ము
కాలిడన్	♦	సబ్ యిక్ స్నెక్టర్
		&
		పోస్టుమాస్టరు
కుటుంబరావు	♦	డాక్టరు
(పబలి కృష్ణమూర్తి	♦	నేటివ్ డాక్టర్
గిసెమ్	♦	
రామారావు	♦	
వెంకటసుబ్బారావు	♦	షావుకారు
సరస్వతమ్మ • పార్వతి • సుశీల • రాముడు • నాగరత్నమ్మ		

క థా న ం గ్ర హ ము

గోపయ్య సామాన్య మధ్యతరగతి లైతు. పరీక్షలుపాసె వుద్యోగం చేసి తనతలకేదో తల్లి ఎత్తుతాడని కొండంత ఆశతో, అస్తి తాకట్టుపెట్టి తనకొడుకైన రామారావును చదివించాడు. కాని రామారావుమాత్రం వ్యవసాయక జీవనమే వుత్తమమైనదని తోడి గ్రామియులకు, తనకు తెలిసినంత వరకు బోధించడం, శున్నకాస్త భూమి గున్నకుంటూ, పెళ్లాంబిడ్డలతో కాలక్షేపం చెయ్యటంమంచిదని గ్రామంలోనే వుండిపోయాడు. కనుల పండువగా పండిన పంటనుచూచి బాకీదార్లను సమాధానపరిచాడు. కాని దైవవిధి, పెద్దతుఫానువచ్చి పండిన పంటంతా నాశనమైంది. దిగులుతో తండ్రి గోపయ్య మంచమెక్కాడు. ఎలాగైనా ఉద్యోగం సంపాదించుకొని, తనను బుర్రువిముక్తుణ్ణి చేస్తానని కొడుకు ద్వారా వాగ్దానం తీసుకుని తండ్రి మరణించాడు.

ఉద్యోగంకోసం పట్టణంవచ్చిన రామారావుకు నిరాశ ఎదురైంది. ఉద్యోగం దొరక్కపోగా తేచ్చుకున్న డబ్బయిపోయి, తింటానికి తిండిలేక మలమలలాడే కు. సొమ్ముసిల్లిపడియున్న రామారావును, లక్షాధికారి, ఫణి భూషణరావు ముగ్ధుకూతురు పద్మావతి ఆదరించి అన్నం పెట్టించింది. చదువు కున్నవాడని తెలిసికొని, నా అనేవారెవరూ లేరని తెలుసుకొని, తనకొడుకు శ్రీధరుకు ట్యూటరుగా నియమించాడు ఫణిభూషణరావు రామారావుని. ఇరువైవాలుగు గంటలూ ఆయింట్లోనేవుండి చదువుతో బాటు బుద్ధిగూడా గరపటానికి తన ఆసూయ వునికితెలిస్తే ఉద్యోగంపోతుందనే భయంతో, పెళ్లాం రత్తమ్మకు కేరాఫ్ పోస్టుమాస్టరుని అడ్రసిచ్చి కాలంగడుపుకున్నాడు రామారావు. అక్కడ తన భర్తకు ఉద్యోగం దొరికిందని మొదట సంతోషపడినా, భర్తదర్శనభాగ్యం లేకపోవటం, భర్తప్రతిభా నైకంపంపినా, తిండికేచాలక బాకీవాళ్లకు సమాధానం చెప్పలేక ఆవస్థపడుతోంది రత్తమ్మ. ఇలా ఆయిదా రేళ్లుగడిచాయి. చిన్నకొడుకుకు జబ్బుచేసింది. రత్తమ్మ భర్తకు వుత్తరం రాసింది. కానీ, ఉత్తరంవచ్చే గోబుకి రామారావు ఫణి భూషణరావు పని మీద వారిలాలసాడు పోయాడు. రామారావు లేకపోవటం పద్మావతికి విచారకారణమైంది. దీనికే కారణం పద్మావతికి రామారావుమీద కలిగిన ప్రేమ యేనని తెలుసుకున్న ఫణి భూషణరావు రామారావు, పద్మావతులకు వివాహం నిశ్చయించినాడు.

జబ్బుతోవున్న చిన్నకొడుకు మరణించి భోరునదుకబిస్తున్న రత్తమ్మను ఇల్లు స్వాధీనంచేసుకొని, ఇంట్లోంచి వెళ్లగొట్టాడు. పావుకారు జగన్నాథం.

పెద్దకొడుకు గోపిని తీసుకొని భర్తను వెతుకుతూ పట్టణం బయలుదేరింది రత్నమ్మ. వావిలాలసాడు నుంచి తిరిగివచ్చిన రామారావు తనకూ, పద్మావతికీ వివాహం నిశ్చయంచేయబడినదని తెలుసుకొని, తను పద్మావతిని వివాహం చేసుకోవడానికి అర్హుడనుకానని తెలుపుతూ, ఉత్తరంరాసిపెట్టి పరార్చే పోయి జాడు. ఇది తెలుసుకొని పద్మావతి భోరున ఏడ్చింది. ఫణి భూషణరావు వుగ్రుడయినాడు. రామారావు తన స్వంత ఇంటికిపోయి జరిగిన సంగతులు తెలుసుకొని, భార్యపుత్రుల్ని వెతుకుతూ పట్టణంవస్తాడు. భార్యపుత్రులను వెదికి కనపడక దహించుకుపోతున్న తనహృదయనేదనను ప్రజాసేవలో చల్లార్చు కొంటున్న రామారావు తన భార్యపుత్రులను కలుసుకోగలుగుతాడా? పద్మావతి బ్రతుకేమవుతుంది? వెండితెరమీద చూచి ఆనందించండి.

పాటలు

1. దుక్కిదున్ని నా దేశమందూ దుఃఖముంటుందా
మన కాపువలచినా భూమిమీదా కరువులుంటాయా
మనకే లోటులుంటాయా ||దు||
ముందటేరు దున్నే వాడా ముద్దులాబావామరిదీ
దాపటెద్దుకు దాహమాయెను కాపువొదిలావా ఆ...ఆ...ఆ
ముందుకురుజూ పైకిజుట్టి ముల్లుగ్రా చేతబట్టి
నూగుమీసం పైకిమెలిపి నాగలితో నడిచిపోతావా
ఓ వన్నెలచిన్నెలబావ నాగలితో నడిచిపోతావా ||దు||
రామనాసిందినాలో ఓనోమోనోమల్లాలా నోమన్నలాలా ||రా||
వాడమీదావన్నె కాడా భీమరాజు వాటమైనాసిన్న వాడా
నీ నీటుగోటు నూసిసేనూ భీమరాజు నిలపకుంటేనోయిమనసూ
కాయపంచలు కట్టుకోని భీమరాజు కర్రచేతబట్టుకోనీ
తిరికట్టావామీదా వస్తుంటే భీమరాజు కలకిచేరులాగున్నావా
వన్నెచిన్నెలవాడమ్మా చిన్నిక్రిష్ణమ్మా వెన్నలదొంగ
గొల్లభామాలగూడి చల్లాపాలెల్లాద్రావి
పయ్యెదపట్టి అవ్వ సయ్యాటలాడినాడె
గోపూలగాచినాడె గోవర్ధనమెత్తినాడె
కైలాటకాడేవాడూ కొంటిగోపాలుడమ్మా ||వ||

శ్రీ

ఆరలే కర్న కా చేనుపండె ఫల
సాయంబెంతో చేకూరు వీ
కొరలేకుండగ నాలుకెడలకెకన్
కూర్తున్ గుఱుబందు సరి
బరమున్ పొందెదవేల? మాలసిధి
నీపై శ్రోధముంబూని శ్రీ
హరి! పంపించె తుపాను ఘోరముగ
నీ యాశలో వినాశంబుగన్.

3. శ్రీ తులసీ అమ్మ శ్రీ తులసీ నీదెగదా ఈ దయయంతా
ఓ జననీ లేదుగదా లేదనుచింతా ॥ శ్రీ తులసీ ॥
గతిలేనివేళ గతిలేనివేళ కరుణతోడ చాచితవమ్మా
కడుకానికాలమున మమ్ముల కాచితవమ్మా ॥ శ్రీ ॥
ఇల వేదసాదనేలుటకే పుట్టితిమిగదా
మనతోరగానె ఆపదలుతీరుమగాదా నినుషేల్వగానె
నినుషేల్వగానె ఓయనుమరు పలుకుదువుగదా
జననీ తులసీ నినుపోలకాలుదైవముక ఈ భుక్తలదా ॥ శ్రీ ॥
అటువీరినాన్న శారయమా కూరిమిమీరా
ఇటు పెద్దనిక్కులేనిమమ్ము ప్రేతకావుమా ఎడబాటుమాన్ని
ఎడబాటుమాన్ని తిందరనుత్సరగ కలుపుమా జననీ తులసీ
ఇల నీవుగాక వేరెవరు మాకిటుగలరే
శ్రీ తులసీ అమ్మ శ్రీ తులసీ నీదెగదా ఈ దయయంతా
ఓ జననీ లేదుగదా లేదనుచింతా॥

4. ఏమంటా వేమంటా వేమంటావూ నాన్న గారువస్తే నువ్వు ఏమంటావూ
నువ్వేమంటావూ నువ్వేమంటావూ ॥ ౧ ॥
నాన్న గారువచ్చి నీతో ఏమంటావూ
అలోతమ్ము ఒక్కముద్దు యిమ్మంటారు
అలోగోపు ఒక్కముద్దు యిమ్మంటారు
చిన్నినాన్న చిట్టినాన్న తెమ్మంటారు
ఊరు వెళ్ళిపోదాము రమ్మంటారు
అప్పుడేమంటావూ నువ్వేమంటావూ ॥ ౨ ॥

చక్కగాను బువ్వతంటె చొక్కాలువేసుకుంటే
 నాన్నవచ్చి మిమ్మునాచి నవ్వుకుంటారు
 తమ్ములూ గోపులూ రండి రండి కేగమే
 బండిమీద పూకి బైలుదేరుదాం
 బట్కామీద నెయ్యిమా చల్ చల్ చల్
 రైలుమీద పోదామా గుప్ గుప్ గుప్
 కారుమీద నెక్కి మోటారుమీద నెక్కి
 జోరుగాను పోదామా బయ్యేబయ్యేబయ్యే
 ఏమంటా వేమంటా వేమంటావూ నాన్న గారువస్తే నువ్వేమంటావూ
 నువ్వేమంటావూ నువ్వేమంటావూ

5. ఈ వియోగ మెన్నాళ్ళో అటువీమైరో
 అందర మొకచోటుకలసి యుండుటెన్నడో ఆనంద మెన్నడో || ఈ ||
 ఈ వియోగ మెన్నాళ్ళో అటువీమైరో
 అందర మొకచోటుకలసి యుండుటెన్నడో ఆనంద మెన్నడో
 నారురారు మనుజుల్యరు వీరడిగిన కేమనందు
 జీవన మెటుదేయుదాన కరువులలోనా ఈ కూశలలోనా || ఈ ||
 ఆటబాడి పాటపాడి హాయిగ నీటనుండి
 ఆలుబిడ్డలే యిడుమలనందుచుందురో
 లోన నేడ్చు పైకినవ్వు ఇచ్చకాలలో నెలగి
 కపట నాటక ములు మాని కలయుటెన్నడో
 సుఖపడుట యెన్నడో...

లేరు పెద్ద లెవరుమాడ నీరులేదు గింజలేదు
 ఈ బుణదాతలు పోతుట కేమనందునో ఎటుకూడీయిందుమో
 ఈ వియోగ మెన్నాళ్ళో అటువీమైరో
 అందర మొకచోటు కలిసియుండుటెన్నడో ఆనంద మెన్నడో

6. శుభాకారా రారా
 నీ తొరకే వేచినదానా కరుణతోడమాడవా రాధనుగానా || ఈ ||
 నీతోమాటాడనే కోరినదానగానా
 నీతోడేదేదొగమ్మని సర్వదామాడవా
 ఇకేబాలము చేయగారాదని నేడనా

గమ్మన నెలదా నిన్ రమ్మన నేలేదా
 నీదయయే కోరినదానా ముదముతోడ చూడవా రాధనుగానా
 నా మనసంతా నీ ఆధీనమృతదా
 నా సౌఖ్యంబంతా నీ మాపులొనేకదా
 నేనూ నాదీ అనేదే ఏరిలేదుకదా
 ఎప్పుడు నీదు ముగము చూడనేవే చినదానా
 కరుణతోడ చూడవా రాధనుగానా

||శు||

1. లలలల లలలల లలలల లలలల
 బలే సంతసముకాదా ఇకమీదా సంతసముకాదా ఇకమీదా
 వలపులు మీరును కోరికలుగునుగాదా ఇకమీదా
 విసోదమెగాదా యికమీదా
 సిగ్గేవలపుగదా సిగ్గేవలపుగదా
 మరేమనరాదా ఇదేసగదా
 ఓహో ముసిముసెనగవా
 మదిగలవలపును ముఖములోనగననీదా
 ఇదేతగవా ఎదేపలుకనా
 ఇక పగలునురేలును ఒకగతనరా
 మనోవాంఛలేడేరా బహువిలాసాలు తనివారా
 మాడేకదా ఆనందం మనసేమో హాయినితేలే
 వలపదేమో నిండార

ఒగ్గమంటేయు మాదనులాగా
 సుఖహోరకలొపలమాగా ఈ భువే స్వర్గమెపోగా
 ఇకపగలునురేలును ఒకగతనరా
 మనోవాంఛలేడేరా బహువిలాసాలు తనివారా

||చ||

8. గురుతించినవారేరీ, ఏరీ
 దురదృష్టపురాకాశిచేన్దలను
 అలుబిడ్డలను అభాగ్యజీవిని
 అనురాగముతో పెనగినవారిని
 ఆమూలొకరిని యామూలొకరిని
 పారవైచు నీ ఘోరపితాచిని
 భార్యనో పతినో మాచుటకై

చెప్పుదాం - చెప్పుదాం
 చెప్పుదాం - చెప్పుదాం
 నాలుగు కాసులకోసం
 మీ లాభమే చూచుకుంటే
 ధరలు పెంచదలచిమీరు
 ధాన్యములను చూచుకుంటే
 నేలాలక్షల జనములు
 పోలి తూలి గోలుమంటు
 చావుపాలు నేలపాలు
 కావలసినదేనా

అని చెప్పుదాం - చెప్పుదాం
 చెప్పుదాం - చెప్పుదాం

11. కలియయినా గంజీయైనా
 నలుగురు పంచుకుంటే
 నా యాకలిలాంటిదేగా
 నీ యాకలియనుకుంటే

(క॥)

కలనారలు పెంటపాలు
 గా తేసినదిచ్చియిండుంటే

(క॥)

అకలన్న మాటయిండునా
 ఈ లోకమందు శోకముండునా

(క॥)

అని చెప్పుదాం - చెప్పుదాం
 చెప్పుదాం - చెప్పుదాం
 12. ఒహహో ! కాలమే విపరీతమాయే
 మానవహృదయమే బందబాసపోయే
 ధనార్థనాశే మితిమీరిపోయే
 శేదకు బ్రతుకే బయవాంయే...అయ్యో
 శేదకుయాతనపోదా...ఇల

కనికరమన్నదే లేదా

తల్లిచాటునె వుండగవలసిన

పిల్లవాడె కష్టించాలా

తలకునించు ఆ బయపునెత్తిచిడి

పరుగుతెత్తమనుటా

సాంకేతిక శాస్త్రజ్ఞులు

కవి

తాపీధర్మారావునాయుడు

ఛాయాగ్రహణం

* సి. యమ్. మారి

పాటలు

* యమ్. బి. వాల్ కే

మాటలు

* డి. దామోదరమ్

కూర్పు

* ఆర్. యమ్. వేణుగోపాలన్

కళ

* టి.వి.యన్.శర్మ, వి. చెంగయ్య

మేకప్

* కె. నాగేశ్వరరావు &
జి. నరసింహం

మస్తులు

* సరస్వతమ్మ, గూడుమియాన్

సంగీతం

* ఓ. రామచంద్రరావు

నృత్యం

* వెంపటి

లేబరేటరీ ఫీఫ్

* యమ్. బి. కొండల్

ప్రాడక్షన్ మేనేజర్లు

* కె. రామచంద్రన్
కె. వి. సుబ్బారావు

అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్

* కె. శ్రీనివాసన్, కె. కుటుంబరావు
యన్. విద్యాసాగర్

పోటోగ్రాఫీ

* సంజీవి, అనంతకృష్ణ

సౌండు

* రాజన్

ఎడిటింగు

* సి. హెచ్. వెంకటేశ్వరరావు

లేబరేటరీ

* రాజగోపాల్, కృష్ణ

మేకప్

* దాము

ఎలక్ట్రిషియన్ ఫీఫ్

* సుబ్బారాయులునాయుడు

లేబరేటరీ ఇన్ చార్జ్

* డి. బుచ్చేశ్వరరావు

డైరెక్టరు

కె. ప్రభాకర్, బి. ఎ. యల్. యల్. బి.

మా రాబోవు చిత్రములు

• నా చెత్తలు

వరలక్ష్మి, గిరిజ, రామశర్మ, బలిజేపల్లి వగైరా.

డైరెక్షన్ : చిత్రపు నారాయణమూర్తి.

• అమ్మలక్కలు

• అమరకవి

• పిల్ల

• వేలుకొలుపు

• ప్రకాష్ ప్రొడక్షన్స్ నెం. 4

• మరకతం

• ఇన్ స్పెక్టర్

• అవ్వయార్

జెమినీ

(చంద్రలేఖకన్న గొప్ప పిచ్చు)

❖ చక్రమియా టాకీ డిస్ట్రిబ్యూటర్లువారి విడుదల. ❖